

ONTDEK DE STAD EN DE MOOISTE PLEKJES IN DE OMGEVING

⦿ Top 10 selectie & insider tips

Verrassende ⦿ wandeltochten en autotochten

⦿ Inclusief gedetailleerde kaarten en uitgebreide plattegronden

Duidelijke ⦿ indeling op kleur

WAT & HOE

ANDALUSIË

STAD & STREEK

Top 10
insider tips
& INCLUSIEF
KAART

★ TOP 10

Mis ze niet! In onze top 10-lijst vind je de belangrijkste bezienswaardigheden, van de absolute nummer 1 tot en met nummer 10.

1★ GRANADA ▶ 82

In het Alhambra (afbeelding links), de laatste Moorse koninklijke residentie op Spaanse bodem, word je aan Duizend-en-een-nacht herinnerd. Een Moorse erfenis is ook de wijk Albaicín ertegenover.

2★ CÓRDOBA ▶ 114

De Mezquita, de voormalige hoofdmoskee van de westelijke islam, is de belangrijkste schepping van de religieuze Moorse bouwkunst in Spanje.

3★ SEVILLA ▶ 144

Naast de Giralda, het symbool van de stad, verheft zich de grootste gotische kerk ter wereld. Een koning herschiep een vroegere burcht van de Moorse heersers tot het fraaiste bouwwerk in mudejarstijl in Spanje.

4★ RONDA ▶ 50

Tot de indrukwekkendste bouwwerken van de stad, waar de wieg van het stierengevecht stond, behoort de Puente Nuevo, vanwaar je een grandioos uitzicht hebt.

5★ ÚBEDA ▶ 122

Welgestelde burgers lieten hier destijds prachtige paleizen bouwen en schiepen een uniek renaissancestijl ensemble.

6★ CARMONA ▶ 158

Hoogtepunt, naast het fraaie stads-hart, van Carmona is de Necrópolis Romana, de belangrijkste roomse begraafplaats van Spanje. Veel graven lijken op ondergrondse paleizen.

7★ JEREZ DE LA FRONTERA ▶ 53

In de 'wereldhoofdstad van de sherry' nodigen talloze wijnkelders uit tot een bezoek. En in de Koninklijke Andalusische School van de Hippische Kunst kun je paarden zien 'dansen'.

8★ LAS ALPUJARRAS ▶ 94

De prachtige bergwereld van de Alpujarras, met hun diepe dalen en talloze witte dorpen, is een walhalla voor wandelaars, bergbeklimmers en mountainbikers.

9★ PARQUE NACIONAL COTO DE DOÑANA ▶ 160

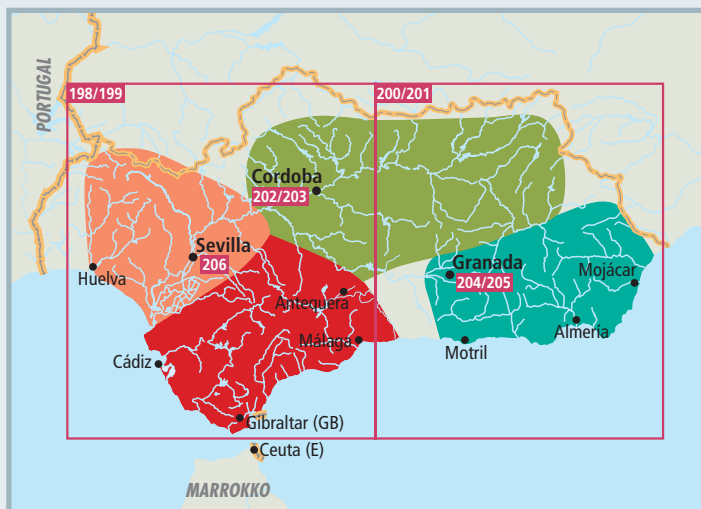
Het park behoort tot de mooiste natuurgebieden van Europa en biedt een toevluchtsoord voor trekvogels.

10★ COSTA DEL SOL ▶ 56

De 'zonnekust' tussen Málaga en Estepona is een paradijs voor feestbeesten en nachtbrakers, en voor strandontspanning overdag.

Kaarten

Hoofdstukindeling: zie binnenkant vooromslag

Legenda

	Autosnelweg		Burcht, kasteel; ruïne
	Snelweg		Klooster; kerk/kapel
	Doorgaande weg		Bezienswaardigheid
	Hoofdweg		Archeologische vindplaats
	Secundaire weg		Zendmast; wind-kraftcentrale
	Weg in aanleg		Grot; vuurtoren
	Onverharde weg		Bergtop; (berg)pas
	Rijweg		Skigebied
	Voetpad		Windsurfen, jachthaven
	Veer, scheepsverbinding		Badstrand
	Landgrens		Top 10
	Provinciegrens		Hoogtepunten
	Nationaal park		Verder ontdekken
	Internationale luchthaven		
	Regionale luchthaven		

1 : 3.700.000

Oceano Atlântico

198

A

B

C

Estrecho de Gibraltar

Golfo de Cádiz

2

4

5

6

3

1

Sanlúcar de Barrameda

JEREZ DE LA FRONTERA

El Puerto de Santa María

Cádiz

San Fernando

Chiclana de la Frontera

Conil de la Frontera

Barbate

Vejer de la Frontera

Medina Sidonia

Puerto Real

Rota

Chipiona

Matalascañas

Mazagón

Punta Umbria

Isla Cristina

Aya monte

Villanueva de los Castillejos

Tharsis

Paymogo

Santa Bárbara de Casa

Rosal de la Frontera

Sobral da Adiça

Amareleja

Villanueva del Fresno

Reguengos de Monsaraz

Fregenal de la Sierra

Jerez de los Caballeros

Barcarrota

Cortegana

Galaroza

Aracena

Minas de Riotinto

Nerva

Calañas

Valverde de Camino

Trigueros

La Palma del Condado

Gibraleón

Bollullos

Rociana

Mairena del Aljarafe

Coria del Río

Tomares

Aznalfranca

Aznalcóllar

La Aljara

Itálica

Camas

La Rinconada

Alcalá de Guadaíra

Castilblanco de los Arroyos

Las Nieves

El Pedroso

Cazalla de la Sierra

Alanís

Guadalcanal

Valencia de las Torres

Usagre

Llerena

Hornachos

Campillo de Llerena

Ksar-es-Sudani

Los Barrios

Alcázar de San Juan

Alcalá de los Gazules

Prado de San Juan

Bornos

Las Cabazas de San Juan

Los Palacios y Villafranca

El Coronil

Utrera

Alcalá de Sevilla

Alcalá de Guadaíra

Mairena del Aljarafe

Alcalá de Guadaíra

Alcalá de Guadaíra

Alcalá de Guadaíra

Alcalá de Guadaíra

Alcalá de Guadaíra

Alcalá de Guadaíra

Alcalá de Guadaíra

Alcalá de Guadaíra

Alcalá de Guadaíra

Alcalá de Guadaíra

Alcalá de Guadaíra

Even oriënteren

Málaga en Cádiz zijn de twee vaakst bezochte provincies van Andalusië, niet alleen vanwege de Costa del Sol in de provincie Málaga, maar ook vanwege de spectaculaire landschappen, oude Moorse dorpen en historische steden.

De provincie Málaga is heel geschikt als eerste kennismaking met de rijke verscheidenheid die Andalusië kenmerkt. Het bruisende leven in de stad Málaga vormt een aangenaam contrast met het drukke toerisme in de nabije toeristenplaatsen aan de Costa del Sol. In het noorden van de provincie liggen beboste dalen en doorkliefde bergen. Het indrukwekkendst zijn misschien wel de bizarre witte kalksteenformaties en ravijnen in het Parque Natural del Torcal nabij het stadje Antequera. Verder westelijk is het landschap al even imposant: het donkerder gesteente van Serranía de Ronda, vooral waar het stadje Ronda uittorent boven de kloof van de Río Guadalevín.

Ten zuiden en westen van Ronda, waar de provincies Málaga en Cádiz samenkomen, liggen verspreid over de hellingen van de mooie bergen van de Sierra de Grazalema en de heuvels van El Alcornocales dorpjes met witte huizen, de *pueblos blancos* (witte dorpen).

Top 10

- ★ Ronda ▶ 50
- ★ Jerez de la Frontera ▶ 53
- ★ Costa del Sol ▶ 56

Hoogtepunten

- ① Málaga ▶ 60
- ② Cádiz ▶ 63

Verder ontdekken

- ⑬ Nerja ▶ 65
- ⑭ Antequera ▶ 65
- ⑮ Parque Natural Sierra de Grazalema ▶ 66
- ⑯ Arcos de la Frontera ▶ 66
- ⑰ Sanlúcar de Barrameda ▶ 67
- ⑱ El Puerto de Santa María ▶ 67
- ⑲ Costa de la Luz ▶ 68
- ⑳ Gibraltar ▶ 69

In de beroemde rij-school van Jerez de la Frontera

ARTESONADO, AZULEJO'S & CO.

De invloed van de islamitische cultuur is heel duidelijk in Andalusië. De volgende begrippen komen vaak voor in literatuur over de regio.

- **Artesonado** Fijn bewerkt houten plafond.
- **Azulejo's** Geglazuurde aardewerktegels met bonte kleuren en patronen.
- **Mudejar** Tijdens de *reconquista* van al-Andalus werden vele moslims verdreven. Moslims met ambachtelijke en kunstzinnige vaardigheden mochten blijven en werden aangeduid met de term *mudéjares* (zij die mogen blijven). Het woord *mudejar* wordt ook gebruikt voor de stijl die deze vaklui ontwikkelden door de versmelting van islamitische en christelijke elementen.
- **Moekarnas** Metsel- en pleisterwerk met het effect van stalactieten.

Water is leven

De Moren die naar Andalusië kwamen, vonden er een aards paradijs, waarvan zij in de Marokkaanse woestijn alleen maar hadden kunnen dromen. Het meest cruciale was: volop water. Water verandert droog land in een groene oase. De Moorse paleizen en ook de bescheiden woningen hadden dankzij het water weelderige tuinen met schitterende vijvers en verkoelende fonteinen.

De Moren noemden van oudsher het land aan gene zijde van de Straat van Gibraltar al-Andalus. De naam wordt wel herleid tot de Vandalen, die in de 5e eeuw Spanje en delen van Noord-Afrika veroverd hadden. Andere bronnen denken dat de naam afgeleid is van de term waarmee moslims in het oosten de moslims in het westen aanduiden en dat de naam pas voor heel Spanje gebruikt werd toen de Moren noordwaarts oprukten (tot ze door Karel Martel aan de Loire bij Poitiers teruggedragen werden). Nadat de Moren zuidwaarts over de Pyreneeën waren teruggetrokken, begon de *reconquista* (herovering) van al-Andalus. De herovering vergde enkele eeuwen, omdat de troepen van christelijk Spanje gering en verdeeld waren en vaak onderling slaags raakten.

Een gouden eeuw

De Moren vielen in de 8e eeuw Spanje en Frankrijk binnen en concentreerden zich met name in de streek die nu Andalusië heet. In al-Andalus tolereerden zij andere godsdiensten en sloten doordachte verdragen met hun christelijke burens. Onder de Moren beleefde Andalusië een gouden tijdperk. Córdoba werd de Moorse hoofdstad van al-Andalus en de heersers, of kaliefen, deden qua rijkdom en voorspoed niet onder voor die in Bagdad of Damascus. In 756 begon men met de bouw van Córdoba's

Grote Moskee, de Mezquita, en in de twee eeuwen daarna werd Córdoba een rijke stad dankzij de handel in goud, zilver, leder, zijde, parfum en kruiden en tegelijk een belangrijk centrum van wetenschap en kunst.

Het einde van de moslimkoninkrijken

Begin 11e eeuw eindigde de gouden periode van het kalifaat in Córdoba als gevolg van onderlinge twisten en afscheidingstendensen en al-Andalus viel uiteen in een aantal kleine, onafhankelijke koninkrijkes, *taifas* genoemd.

Als laatste Moorse grondgebied hield het door Mohammed Ibn al-Ahmar uit het geslacht Beni Nasr gestichte koninkrijk van Granada langere tijd stand. Het huwelijk tussen Isabella van Castilië en Ferdinand van Aragón (de 'katholieke koningen') in 1469 legde de basis voor de vereniging van de twee grote Spaanse koninkrijken. Het paar was vastbesloten de moslims te verdrijven. Op 2 januari 1492 trokken de katholieke koningen Granada binnen.

De laatste Moorse heerser Boabdil vluchtte terug naar Afrika. Met hem kwam er een einde aan bijna acht eeuwen van islamitische cultuur in Zuid-Spanje. De daaropvolgende verdrijving van honderdduizenden Moren en Joden betekende een zware terugslag voor de economische ontwikkeling en het culturele leven van Spanje. Wie echter vandaag de dag door Andalusië reist, ervaart nog altijd de betovering van het Moorse al-Andalus aan den lijve.

Met de heerschappij van de katholieke koningen, waaraan de kunstzinnige marmeren sarcofagen in de kathedraal van Granada gewijd zijn, kwam een einde aan de Moorse overheersing van Andalusië

1 GRANADA'S ALBAICÍN

Wandeling

AFSTAND: 3 kilometer

DUUR: 2-3 uur

BEGIN-/EINDPUNT: Plaza Nueva 📍 204 C2

Deze wandeling voert door Granada's pittoreske oude Moorse wijk, de Albaicín. Onderweg zijn vele mooie kijkjes op het Alhambra en de Sierra Nevada. We beklimmen via smalle steegjes de Albaicínheuvel, passeren historische kerken en wandelen door het bruisende centrum van de wijk naar het onovertroffen uitkijkpunt Mirador de San Nicolás.

1-2

Van het Plaza Nueva wandel je naar het Plaza Santa Ana, voorbij een kerk, de Iglesia de Santa Ana y San Gil, en door de smalle Carrera del Darro (let op het verkeer). Aan je rechterhand zoekt de kleine Río Darro zijn weg door het wier. In deze straat kom je eerst langs de oude Moorse brug, de Puente de Cabrera, en dan langs de Puente de Espinosa, die beide gehoekt de rivier overspannen. Hoog hierboven zie je de muren van het Alhambra. Op de andere oever, kort na de tweede brug, liggen de ruïnes van een 11e-eeuwse poort, de Puerta de los Tableros, en van een oude brug, de Puente del Cadi. Zoek links het steegje genaamd Bañuelo, met, meteen links na het begin, de 11e-eeuwse Baños Árabes (► 89).

2-3

Ga verder over de Carrera del Darro, langs het **Convento de Santa Catalina de Zafra** (dag. geopend) waar je heerlijke amandelcakejes kunt kopen van de nonnen, en langs het **Museo Arqueológico**

(► 89). Loop door langs de terrassen van de Paseo del Padre Manjón, ook Paseo de los Tristes genoemd, omdat hier ooit priesters in het openbaar troost uitspraken; tegenwoordig vol met cafétafeltjes, behorend bij de lange rij bars. Een stuk hoger zie je het Alhambra.

3-4

Kort na Bar La Fuente ga je linksaf, het smalle kasieenstraatje Calle Horno del Oro in. Aan het eind ga je de trap op, dan rechtsaf en klim je verder. Steek een laan over en loop door over de ruwgeplaveide

Calle Valenzuela. Aan het eind is er weer een trap. Ga linksaf en dan rechts op een kruising. Ga na

Binnenhof van het Alhambra

20 meter scherp links, tegen de heuvel op en dan rechts. Op een kruising met de Carril de San Agustín ga je scherp naar links en volg je de geplaveide laan, aan je linkerhand is een mooi zicht op het Alhambra.

4-5

Volg het pad naar rechts en wandel verder, langs het kruispunt links. Loop langs het Convento Santo Tomasas de Villanueva en een stenen Moorse put, de Aljibe de Bibalbonud. Ga verder over de boomrijke Placeta del Abad en loop langs de muur van de kerk **San Salvador**. Ga linksaf naar de ingang van de kerk. De kerk staat op de plek van de 13e-eeuwse Albaicínmoskee en de originele patio van de moskee is bewaard gebleven, inclusief arcaden en puntige hoefijzerbogen.

5-6

Ga na de kerk linksaf en links de Calle Panaderos del Albaicín in. Loop langs een andere put, de Aljibe de Polo, en ga verder langs kleine winkeltjes en sfeervolle bars naar het lommerrijke Plaza Larga, met nog meer bars en winkels en 's morgens vol met fruit- en bloemenkraampjes. Steek het plein over naar de andere hoek en achter de **Puerta de las Pesas** (Poort der Gewichten), een boogvormige poort in de oude muur van het oorspronkelijke Moorse kasteel van de Albaicín, ligt de Alcazaba.

6-7

Beklim na de poort enkele treden naar de Placeta de las Minas, ga linksaf over Callejón San Cecilio

In vier dagen

Deze tocht brengt je van Málaga over imposante bergwegen naar Ronda en de 'witte dorpen' en dan naar de sherryhoofdstad Jerez de la Frontera en het historische Cádiz en vervolgens over de kustweg terug naar Málaga.

Dag 1

's Morgens

Neus rond op **Málaga's** kleurrijke ochtendmarkt, de **Mercado Alarazanas** (► 62), ga daarna naar de Marqués de Larios (rechts), de met marmer betegelde winkelstraat en de nauwe steegjes, ga dan naar de Moorse citadel, de **alcazaba** (► 60). Bewonder het renaissance-interieur van de **kathedraal** (► 61), voor je luncht met tapas in Bar Logüeno (► 71).

's Middags

Bezoek het **Museo Picasso** (► 61) voor een keur aan schitterende werken door Málaga's beroemdste zoon. Door bossen en bergen rijd je naar **Ronda** (onder ► 50). onder, in de namiddag, als het er niet meer zo druk is als overdag en je het beste zicht hebt op de rotswanden van het in het gouden zonlicht badend ravijn, kun je hier heerlijk genieten, alvorens hier te overnachten.

Dag 2

's Morgens

Bezichtigt de **Iglesia de Santa María Mayor** (► 50), waar nog sporen te zien zijn van de eerdere Moorse moskee. Ga dan verder naar de top van de klip voor het **Palacio de Mondragón** – met museum (► 51) met fraaie patio's en een schitterend panorama.

's Middags

Rijd door de **Sierra de Grazalema** (► 66) met een tussenstop in het prachtige Grazalema of **Zahara de la Sierra**. Ga dan verder door de bergen naar **Jerez de la Frontera** (► 53) en overnacht daar.

Dag 3

's Morgens

Bezoek de **Koninklijke Andalusische School voor de Hippische Kunst** en aansluitend een van de sherrybodega's in de stad (► 55). Lunch in een tapasbar.

's Middags

Ga zuidwaarts naar **12 Cádiz** (► 63) en bezichtig de **kathedraal**. Slenter door de nauwe, levendige stegen naar het **Museo Cádiz** (► 63) voor een indrukwekkende expositie over de Fenicische en Romeinse geschiedenis en schilderijen van Spaanse meesters. Maak in het prachtige avondlicht nog een heerlijke wandeling langs zee.

Dag 4

's Morgens

Ontbijt aan het kleurrijke **Plaza de las Flores** (links, ► 63), ga even naar de aanpalende markt en dan verder naar de **Torre Tavira** (► 63) voor een geweldig uitzicht over de stad. Aan het eind van de morgen rijd je over de weg in oostelijke richting langs de **19 Costa de la Luz** (► 68). Als je tijd hebt, bezoek dan het oude Moorse stadje **Vejer de la Frontera** (► 68), ga daarna verder naar **Tarifa** (► 68) via de kustheuvels van de Sierra del Cabrito, met een overdonderend zicht op de machtige Rots van **20 Gibraltar** (► 69). Gebruik een late lunch in **Estepona** (► 56).

's Middags

Rust uit op het mooie strand van Estepona en ga daarna naar **Marbella** (► 56), en 's avonds naar een van de gelegenheden aan de Costa del Sol, die eten en entertainment combineren. Of rijd door naar **Málaga** en flaneer 's avonds op de Paseo del Parque, om daarna te genieten van tapas en een lekkere sherry.

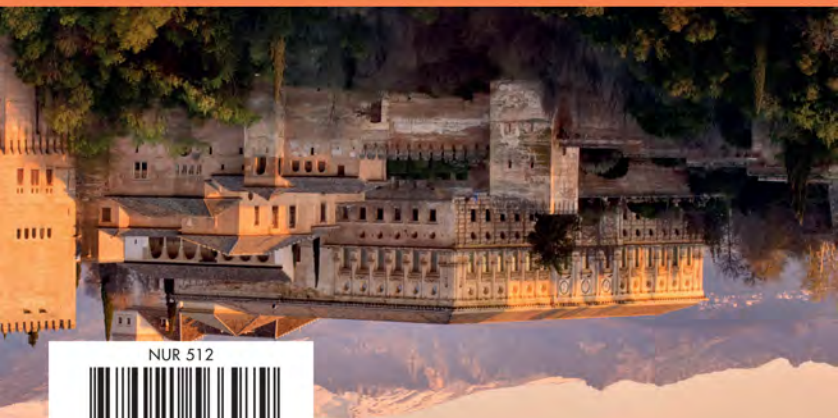
ANDALUSIË

- Duidelijke indeling op kleur
- Uitgebreide plattegronden en gedetailleerde kaarten
- Verrassende wandeltochten
- Top 10 hoogtepunten

Andalusië heeft de moderne reiziger veel te bieden. Uitgestrekte stranden, cultuurliefhebbers kunnen hun hart ophalen in steden als Sevilla en Granada.

Je kunt genieten van flamencovoorstellingen en tapasbarretjes, en het prachtige landschap en de heuvels vormen een uitdaging voor wandelaars.

www.watenhoe.nl

NUR 512

9 789021 566979

VOOR ELKE REIZIGER DE JUISTE GIDS

STAD & STREEK

Een complete gids voor een vakantie waarmee je zowel de steden als de mooiste plekjes in de omgeving kunt ontdekken.

HOOGTEPUNTEN

Een compactere gids met de belangrijkste insider tips en 'must see' plekken van een regio.

STEDENTRIP

Een handzame gids met alle hoogtepunten en plattegronden voor als je graag alleen een stad bezoekt.

TAALGIDS

Onmisbaar voor als je een taal probeert te begrijpen en te gebruiken.

